

АБ МЕРАХ ПА ПАЛЯПШЭННЮ НАСЕННЯ ЗЕРНАВЫХ КУЛЬТУР

Пастанова Савета Народных Камісараў Саюза ССР

(Працяг. Пачатак гл. на 1 стар.)

склапана ў асноўным у насеннаводчых саюзах, часта тэрытарыяльна адарваных ад аб'ектаў сельскагаспадарчага гаспадарства, устаноў, што ў далейшым сартавое насенне зерных для сельскагаспадарчага і саўгасаў павінна вытварацца ў раённых насеннаводчых гаспадарках (саўгасах і калгасах), якія абслугоўваюць кожны адзін з раёнаў у пасеве не больш 100 тэм. гектараў зерных.

21. Абавязаны Наркамзем СССР, саўнаркомы рэспублік, краёў і абласцей рэканструкцыя для вытварацці сартавога насення калгасу і саўгасу з агульнай плошчай пасеву зерных у 678.000 гектараў з наступным размеркаваннем па рэспубліках, краях і абласцях (у тысяч гектараў):

РФСР	478
УССР	110
БССР	12
Азербайджанская ССР	4
Грузійская ССР	4
Армянская ССР	2
Туркменская ССР	2
Таджыцкая ССР	9
Казахская ССР	3
Кіргіская ССР	50
Азэр-Чорнаморскі край	30
Дальня-Усходні край	40
Заходне-Сібірскае краі	30
Краснаярскі край	30
Орджанікідзевскі край	18
Варонежская вобласць	24
Усходне-Сібірская вобласць	4
Горкаўская вобласць	10
Заходняя вобласць	12
Іванўская вобласць	4
Калінінская вобласць	8
Кіраўская вобласць	10
Курбанская вобласць	30
Курскі вобласць	18
Ленінградская вобласць	6
Макоўская вобласць	13
Омская вобласць	25
Оренбургская вобласць	30
Саратаўская вобласць	30
Свердлаўская вобласць	10
Паўночная вобласць	4
Стаўіградская вобласць	33
Чэлябінская вобласць	25
Яраслаўская вобласць	4
Татарская АССР	18
Башкірская АССР	20
Дагестанская АССР	2
Бурят-Мангольская АССР	3
Кабардына-Балкарская АССР	2
Калмыцкая АССР	1
Карэльская АССР	1
Комі АССР	1
Крымская АССР	5
Марыйская АССР	2
Мардоўская АССР	13
Немцаў Паволжы АССР	13
Паўночна-Осецінская АССР	5
Удмурцкая АССР	4
Чувашская АССР	2
Чуваша-Інгуская АССР	3
Чувашская АССР	2
Якуцкая АССР	1

Вобласці Казахскай ССР:
 Акцібінская вобласць 6
 Алма-Атінская вобласць 6
 Усходне-Казахстанская вобласць 9
 Заходне-Казахстанская вобласць 5
 Карагандзінская вобласць 4
 Кустанайская вобласць 6
 Паўночна-Казахстанская вобласць 9
 Паўднёва-Казахстанская вобласць 5

Рэспублікі Узбекскай АССР:
 Кара-Калпакская АССР 1

22. Абавязаны Наркамзем СССР не пазней 15 жніўня г.г. прадставіць на зацверджанне СНК СССР, а заключеннем саўнаркому рэспублік, краёў і абласцей выкамоны спісы раённых насеннаводчых калгасу і саўгасу.

23. Абавязаны Наркамзем СССР аб'яднаць раённых насеннаводчых гаспадарак правесці з ліку існуючых насеннаводчых калгасу і саўгасу, зернасаўгасу, буракасаўгасу ці іх аддзяленняў з ліку лепшых калгасу і саўгасу.

24. Устанавіць, што раённым насеннаводчым калгасам павінна па дагавору з Галоўным сартавым кіраўніцтвам Наркамзема СССР:

- а) размяшчаць атрымане ад дзяржаўнай селекцыйнай станцыі з'яўляе насенне і пачаць на насенныя ўчасткі, а затым у агульных пасевах сваёй гаспадаркі;
- б) праводзіць сартавую працу сваіх пасеваў;
- в) поўнасьцю здаваць ураджай насення ў кандыцыйным выглядзе на склады Галоўнага сартавога кіраўніцтва Наркамзема СССР.

25. Прадставіць раённым насеннаводчым калгасам наступныя з'яўляе і перавагі:

- а) сартавое з'яўляе, прымае ад насеннаводчых калгасу і парадку зернаставак, апрацоўвае па пэнах другой рапрадукцыі ў павойным размеркі супроць радавога з'яўляе;
- б) сартавое з'яўляе, здавае насеннаводчым калгасам дзяржаўны зернаставак і натуральны, абмывае на радавое з'яўляе на ўмовах 35 фунтаў радавога кандыцыйнага з'яўляе за 40 фунтаў сартавога насення;

в) насеннаводчым калгасам штогод атрымаваць у беспроцентную суму з'яўляе насенне ад дзяржаўнай селекцыйнай станцыі для разнажання;

г) дзяржава бярэ на сябе ўтрыманне аграпрамаў у насеннаводчых калгасам.

26. Саўгасу, які выконвае абавязкі раёнай насеннаводчых гаспадаркі, апрацоўвае і здавае ад сартавое з'яўляе на пэнах другой рапрадукцыі.

27. Прапанаваць Наркамзему СССР, Наркамсаўгасу і Камітэту заагавар па вывучэнні павялічэнні вытворчасці ў неабходных размерках машынаў для ачысткі і сартавання з'яўляе, у прымяненні машынаў для ачысткі насення камп'юны і люверы, і механізаваных зерначышчальных машынаў, а таксама абсталявання для насенных лабараторыяў і селекцыйных станцыяў.

41. Абавязаны Наркамзем СССР, сумесна з Камітэтам рэзерваў і Камітэтам Заагавар пры СНК СССР, прадставіць на зацверджанне СНК СССР дыскампанію с'ялаў і элеватараў, прызначаных для захоўвання дзяржаўнага сартавога фонда сартавога насення зерных культур.

42. Расходванне дзяржаўнага сартавога фонда сартавога насення зерных культур.

а) таксама аднаўленне яго размеркаў і аднаўлення насення, рабціц тэм па пастанове СНК СССР.

Скарываць на стварэнні і аднаўлення дзяржаўнага сартавога фонда сартавога насення зерных культур у першую чаргу насенне, вырашчанае насеннаводчымі саўгасамі.

VIII.

Аб насенных участках па з'яўляе ў калгасам і саўгасам

Чувашская АССР	70
Якуцкая АССР	10

Вобласці і рэспублікі УССР:

Вінніцкая вобласць	250
Днепрапетраўская вобласць	400
Дзяткаўская вобласць	310
Кіеўская вобласць	300
Одэская вобласць	370
Харкаўская вобласць	350
Чэрнігаўская вобласць	170
Магдаўская АССР	50

Вобласці Казахскай ССР:

Акцібінская вобласць	60
Алма-Атінская вобласць	80
Усходне-Казахстанская вобласць	140
Заходне-Казахстанская вобласць	70
Таджыцкая ССР	40
Казахская ССР	700
Кіргіская ССР	80
Азэр-Чорнаморскі край	700
Дальня-Усходні край	120
Заходне-Сібірскае краі	700
Краснаярскі край	160
Орджанікідзевскі край	280
Варонежская вобласць	532
Усходне-Сібірская вобласць	115
Горкаўская вобласць	200
Заходняя вобласць	250
Іванўская вобласць	100
Калінінская вобласць	150
Кіраўская вобласць	250
Курбанская вобласць	640
Курскі вобласць	380
Ленінградская вобласць	150
Макоўская вобласць	350
Омская вобласць	350
Оренбургская вобласць	460
Саратаўская вобласць	500
Свердлаўская вобласць	240
Паўночная вобласць	100
Стаўіградская вобласць	500
Чэлябінская вобласць	430
Яраслаўская вобласць	90
Татарская АССР	400
Башкірская АССР	420
Дагестанская АССР	45
Бурят-Мангольская АССР	40
Кабардына-Балкарская АССР	20
Карэльская АССР	20
Комі АССР	4
Крымская АССР	100
Марыйская АССР	50
Мардоўская АССР	100
Немцаў Паволжы АССР	200
Паўночна-Осецінская АССР	10
Удмурцкая АССР	30
Чуваша-Інгуская АССР	30

Рэспублікі Узбекскай ССР:

Кара-Калпакская АССР	3
----------------------	---

44. Прапанаваць калгасам і саўгасам, якія маюць паліўныя ўчасткі, скарыстаць іх у першую чаргу для паскарэнага размяшчэння насення.

45. Прапанаваць калгасам і саўгасам засяляць насенныя ўчасткі толькі сартавым аб'ёмным насеннем лепшых у даным раёне сартоў, праводзіць сартавую працу ў насенных участках, а таксама забяспечыць асобную ўборку і асобнае захоўванне насення, сабраўшага з насенных участкаў.

46. Абавязаны Наркамзем СССР, краёў і абласцей выкамоны паліўныя часткі нязарназемай паласы забяспечыць на працягу 2—3 год накапленне ў калгасам насенных фондаў для пасеву азімых з'яўляе мінулага года (Паўночная вобласць, Комі АССР, Ленінградская вобласць, Кіраўская вобласць, Свердловская вобласць, Удмурцкая АССР, Марыйская АССР, Карэльская АССР, Якуцкая АССР, паўночная частка Горкаўскай, Калінінскай, Іванўскай, Яраслаўскай, Заходняй, Омскай абласцей, Заходне-Сібірскага краі, Усходне-Сібірскай вобласці, Краснаярскага і Дальня-Усходняга краёў, Башкірская, Татарская і Чувашская АССР).

47. Устанавіць, што скарыстанне насення зерных у насенных участках калгасу і саўгасу, па якіх-б там ні было іншыя патрэбы, апрача пасевных, караецца з'яўленнем віноўных у турку на тэрмін да аднаго года ці прымусовымі работамі на тэрмін да двух год.

IX.

Аб падрыхтоўцы кадраў аграпрамаў-насеннаводаў і селекцыянераў па насеннаводству і селекцыі

48. Адрэчыць з 1937—38 вучэбнага года аддзяленне селекцыі і насеннаводства па аграпрамычных факультэтах у Маскоўскай сельскагаспадарчай акадэміі імя Тіміразава, Ленінградскім, Горкаўскім, Варонежскім, Саратаўскім, Омскім, Одэскім, Харкаўскім, Беларuskім і Краснадарскім сельскагаспадарчых інстытутах.

Спецыялізацыю па селекцыі і насеннаводстве па ўказаных сельскагаспадарчых інстытутах увесці, пачынаючы з трэцяга курса агульнай.

49. Распаўсюдзіць па ўсіх аграпрамычных ВНУ і факультэтах выкладанне курса селекцыі і насеннаводства да 300 гадзін і увесці выкладанне курса селекцыі і насеннаводства ў сельскагаспадарчых тэхнікумах.

50. Абавязаны Наркамзем СССР па працягу з 1937 і 1938 гадоў правесці спецыяльныя курсы па насеннаводстве і селекцыі пры сельскагаспадарчых ВНУ і дзяржаўных селекцыйных станцыях для аграпрамаў, якія працуюць з аграпрамычнымі дзяржаўнымі сартавабавязаных участкаў па зерных культурах, і аграпрамаў насеннаводчых калгасу і саўгасу.

51. Абавязаны Камітэту заагавар пры СНК СССР і Наркамзем СССР арганізаваць курсы па апрабцы і правільнаму захоўванню сартавога з'яўляе для аграпрамаў, якія працуюць па апрабцы і работнікаў элеватараў і складаў.

на тэрмін да двух год ці прымусовымі работамі на тэрмін да трох год.

52. Скарыстаць па расшырэнне сартавога насення ў асень 1937 года і вясной 1938 года ў дзятках да насення дзяржаўнага фонда сартавога насення лепшыя сартавое з'яўляе з заагавар «З'яўляе» ў калгасам 100 мільянаў пулоў з ураджай 1937 года па ўсталяваным дзяржаўным умовам абмену на сартавое сільнае з'яўляе.

53. Абавязаны Наркамзем СССР забяспечыць сартавым пасадкавым насеннем сартавое з'яўляе лепшых сартоў пры яго наступленні на пункты «Заагавар».

54. Абавязаны Камітэту заагавар пры СНК СССР забяспечыць асобнае захоўванне сартавога з'яўляе, наступнага ад калгасу і саўгасу з сартавым пасадкавым.

55. Устанавіць, што мяшчына па элеватарах і складах «Заагавар» і «Дзяржаўфонд» розных сартоў з'яўляе, забяспечаных сартавым пасадкавым, а таксама з'яўляе сартавога з'яўляе з несартавым, караецца ў крымінальным па раку за з'яўленнем віноўных у турку на тэрмін да двух год ці прымусовымі работамі на тэрмін да трох год.

56. Прапанаваць Наркамзему СССР, сумесна з Камітэтам заагавар пры СНК СССР, на падставе даных апрабцы прадставіць на зацверджанне Саўнаркому СССР перахадны сартавое па рэспубліках, краях і абласцях, падлягаючым брайраванню на складах «Заагавар».

57. Забраўраваць а ресурсаў Камітэту заагавар пры Саўнаркоме СССР да 10 мільянаў з'яўляе для заагавар і калгасам насення каліўных сартоў, якія астаюцца ў калгасам пасля з'яўлення абавязнасці перадаць дзяржаўнаму, па ўмовах прадастаўлення калгасам 50 фунтаў радавога з'яўляе за 40 фунтаў адвадзанага імі сартавога з'яўляе.

Абавязаны Наркамзем СССР, сумесна з Камітэтам заагавар пры СНК СССР, не пазней 10 жніўня г.г. прадставіць на зацверджанне СНК СССР план скарыстання гэтага фонда насення з рабўраў па рэспубліках, краях і абласцях і сартах.

Старшыня Савета Народных Камісараў Саюза ССР В. МОЛАТАЎ.

Кіраўнік спраў Савета Народных Камісараў Саюза ССР М. АРБУЗАЎ.

Масква, Крэмль, 29 чэрвеня 1937 г.

У НАРКАМАЦЕ ЗАМЕЖНЫХ СПРАЎ

Японскі пасол Сіемігу, па ларучэнні свайго ўрада, наведваў 29 чэрвеня, народнага камісара замежных спраў тав. М. Літвінаў і з'яўляў у яго апаітша на стварэнні насеннаводчых станавіцца навока некаторых астравоў па раіа Амуры, якія знаходзяцца прыблізна за 120 кіламетраў ніжэй Благовончанска. На думку японскага ўрада, палкоўні грамадзянскага СССР і Манчжоу-Го з'яўляцца рака Амур, паранічная лінія праходзіць па фарытэру ракі, а палкоўні азначаныя астравы знаходзяцца на поўдзень ад фарытэра, то астравы павінны лічыцца належаць Манчжоу-Го. З'яўленне на гэтых астравах насення зерных культур у першую чаргу насенне, вырашчанае насеннаводчымі саўгасамі.

заклучэння айгунскага і пекінскага дагавораў праходзіць па поўдзень ад астравоў. Калі нават фарытэру ракі перамясціцца за М. Літвінаў і з'яўляў у яго апаітша на стварэнні насеннаводчых станавіцца навока некаторых астравоў па раіа Амуры, якія знаходзяцца прыблізна за 120 кіламетраў ніжэй Благовончанска. На думку японскага ўрада, палкоўні грамадзянскага СССР і Манчжоу-Го з'яўляцца рака Амур, паранічная лінія праходзіць па фарытэру ракі, а палкоўні азначаныя астравы знаходзяцца на поўдзень ад фарытэра, то астравы павінны лічыцца належаць Манчжоу-Го. З'яўленне на гэтых астравах насення зерных культур у першую чаргу насенне, вырашчанае насеннаводчымі саўгасамі.

Тав. Літвінаў, які папярэдзілі намеснік народнага камісара тав. Стаманікоў, растлумачыў паслу, што ў заключэнні ад 1858 г. айгунскага і ў 1860 г. пекінскага дагавораў уключэнне, што з'яўляе, якія ляжаць на левым берагу ракі Амура, належаць расійскай дзяржаве, а землі, якія ляжаць на правым беразе да вусця ракі Усуры, належаць кітайскай дзяржаве. Аб астравах там нічога не гаворыцца, але ўключэнне, што ўсталяваная паранічная лінія для большай яснасці абавязана па прыкладанні да дагавору карце чырвонай рысай. Гэта карта была падпісана і ўрадамі Кітаю ўжо ў наступным 1861 годзе: адзі акампляр не знаходзіцца ў распараджэнні саветаў ўрада, а другі павінен быць у распараджэнні кітайскага ўрада.

Тав. Літвінаў прад'явіў паслу гэту карту і прапанаваў яму пераканацца, што чырвоная рыса праходзіць на поўдзень ад астравоў. Але пан пасол ад гэтага ўхіліўся.

Далей, сказаў тав. Літвінаў, згодна маюцца дакументаў, фарытэру ракі ў часе

заклучэння айгунскага і пекінскага дагавораў праходзіць па поўдзень ад астравоў. Калі нават фарытэру ракі перамясціцца за М. Літвінаў і з'яўляў у яго апаітша на стварэнні насеннаводчых станавіцца навока некаторых астравоў па раіа Амуры, якія знаходзяцца прыблізна за 120 кіламетраў ніжэй Благовончанска. На думку японскага ўрада, палкоўні грамадзянскага СССР і Манчжоу-Го з'яўляцца рака Амур, паранічная лінія праходзіць па фарытэру ракі, а палкоўні азначаныя астравы знаходзяцца на поўдзень ад фарытэра, то астравы павінны лічыцца належаць Манчжоу-Го. З'яўленне на гэтых астравах насення зерных культур у першую чаргу насенне, вырашчанае насеннаводчымі саўгасамі.

Тав. Літвінаў, які папярэдзілі намеснік народнага камісара тав. Стаманікоў, растлумачыў паслу, што ў заключэнні ад 1858 г. айгунскага і ў 1860 г. пекінскага дагавораў уключэнне, што з'яўляе, якія ляжаць на левым берагу ракі Амура, належаць расійскай дзяржаве, а землі, якія ляжаць на правым беразе да вусця ракі Усуры, належаць кітайскай дзяржаве. Аб астравах там нічога не гаворыцца, але ўключэнне, што ўсталяваная паранічная лінія для большай яснасці абавязана па прыкладанні да дагавору карце чырвонай рысай. Гэта карта была падпісана і ўрадамі Кітаю ўжо ў наступным 1861 годзе: адзі акампляр не знаходзіцца ў распараджэнні саветаў ўрада, а другі павінен быць у распараджэнні кітайскага ўрада.

Тав. Літвінаў прад'явіў паслу гэту карту і прапанаваў яму пераканацца, што чырвоная рыса праходзіць на поўдзень ад астравоў. Але пан пасол ад гэтага ўхіліўся.

Далей, сказаў тав. Літвінаў, згодна маюцца дакументаў, фарытэру ракі ў часе

НА СХОДЗЕ АКТЫВА ДЗЯРЖПЛАНА

Як і ўчора, валаіка месца ў спрэчках займаюць пытанні аб шкідлівасці ў галіне сельскай гаспадаркі і жыллэагавар, а таксама аб апрабцы народнаў Бенеа, Сапрыткі, Міхайлаў і інш. На дзяржаўнае Наркамзема калгасам не ўвазілі правільным с'явазавод, пакуль не будзе асвоена 400 тэм. га новай зямлі.

Шпін Бенеа пры натуральна сельскагаспадарчым Дзяржаўнае шкідліва ў галіне насеннаводства. Да с'явазавод д'яўляе Беларусь не ўсталяваным паўнаў гадзіны насення, якія патрэбна ўвазіць калгасам. Гадзіны азімай шпіннаў засяляцца ў тыя раёны, дзе яны прамавалі, і калгасамі вымушаны былі ад адмовіцца.

Сельскагаспадарчы аддзел Дзяржаўнаа аб гэтым ме п'ялата с'явалаў, а з'яўляе валаіка аддзела Дамітрыеў не рабціч чамусьці з іх ніякіх паліўных вымаў.

Таваршні Аарноў гаворыць аб шкідлівасці планіраванні ў капіталізм будаўніцтва, дзе ствараецца свадом, якія разрыў паміж ростам прамысловасці і не аперэтычнай базай.

У акампляцыю ўвазілі з'яўляе невазілі аб'екты коштам у 200—300 тысяч рублёў, а будынаў на 1—2 мільёны рублёў год ад года з'яўляюцца пераходнымі. У аддзеле капітальнага будаўніцтва Дзяржаўнаа нават няма тэтулаў нічога будаўніцтва. Работнікі аддзела ніколі не бываюць на прадпрыемствах і не ведаюць які асвоўваюцца капітальна ўкладанні.

У Дзяржаўнае да апаітша часта неадарынавадна камуністычна-жыллэава будаўніцтва. У любым выпадку ліміты з'яўляюцца ў першую чаргу з жыллэава аб'ектаў. А станавіцца з жыллэава ў Менску, Гомелі, Вінеўску натываць вострае. Ужо некалькі год, як у Менску будуюцца гадзіны, і ўсё ніяк не скончыць ёс. Агускемья сродкі распылюцца на многія аб'екты і ні адна да канца не заводзіцца. Старшыня Дзяржаўнаа Лобовіч ніколі не займаецца гэтым пытаннем, а ўсё перадаваў Ланеву, які любое мерапрыемства правальваў.

Т. Параклехіч, Тарасва, Піханваў с'яваліцца па кіраўніцтва Дзяржаўнаа раёнай прамысловасці. Гэты ўчастак з'яўляе апрабцы і нішто ім не пікавіцца. Мясорыні работнікі, асабліва новых раёнаў (Журавічы) не раз узнімаў пытанні перад Дзяржаўнаа аб пабудове электрастанцыяў у раённых цэнтрах. Але ім з'яўляе адмовіцца.

Станавіцца з мільёнамі на раёнах вельмі нізкае. Калгасамі праходзіцца напісаць да 50 кіламетраў малюць з'яўляе, трапіцца дзясціны, с'яваліцца п'яваліцца перад Дзяржаўнаа ўнімацца пытанне перад Дзяржаўнаа аб пабудове ў разе раёнаў з'яўляе і ветраных млыноў. Агав нічога не хоча нават думачь аб гэтым.

У Дзяткаўскай акрузе вельмі багатыя залежкі галіны для пабудовы палёжных заводцаў. Дзяржаўнаа зноў-такі адмовіцца дапамачы ў развіцці мясцовай прамысловасці на базе мясцовай сыравіны. А п'яваліцца с'яваліцца с'яваліцца за с'яваліцца кіламетраў.

На ранішнім пасаджэнні з прамовай выступіў старшыня Саўнаркома БССР тав. Валковіч. Тав. Валковіч заветуваў увагу ўвазіліцца с

НЯМА ПРАДУМАНЫХ ПЛАНУ УБОРКИ

Дрысенскі раён у гэтым годзе ідзе да ўборкі без сур'ёзных падрыхтоўкі. У раёне няма калгасаў, якія правялі былі падрыхтоўку да ўборачнай.

Восень, прыкладна, калгас «Гігант», Каркашаўскага сельсавета, калгас астае не ўспрымаючы. У мінулым годзе асталася ўраджайна многа сева, беспарадна раскідана калгаснае абжэкта. Узначальваў калгас чужы чалавек. Але звычайна і цпер не з'явіліся. Калгас, звычайна, чыныя машыны не адрамантаваны; няма дае суніць ураджай. Не праведзена дэзінфекцыя сярняў. Ёсць піль гумы для «кладання хлеба, але страхі пільгу. Не арганізавана супроцьпажарная ахова. З двух жывярак адна ішча не адрамантавана, зэрнаўлаўкі не з'явіліся. Збожжавы, яравыя зусім не паходзі. У калгасе не арганізавалі асі. Усе гэта не трымаюць старшыня калгаса В. Шандар.

Або калгас імя Сталіна, Жоўненскага сельсавета (старшыня Панковіч). Тут не адрамантаваны жывярак. Калгас нават не падрыхтаваў дэкаматэрыялу, каб забяспечыць сабе граблі, крыжы і інш. асталямі. Не падрыхтаван пункт электрамалыбу, не правяліся ў парадку пацэсты, не ачышчана гумо.

Паказаным калгасам не з'яўляюцца выключэннем. Ёсць у раёне і такія калгасы, якія больш-менш заахаваліся рыхтуецца да ўборкі ўраджай. Але гэта — азіякі. Самым жа характэрным для ўсіх калгасаў раёна з'яўляюцца асуцэнныя сур'ёзных, волькі-небольш прадуманых планав працягваюць ўборачныя работ і арганізавалі барабы са стратамі. Колкі і азіякі будуць з'явіцца, як будуць расставлены людзі, з якіх частка будзе ўзята ўраджай машынамі — аб усім гэтым у іраўніку раёна і калгаса досыць туманнае ўяўленне.

Мы тутарым аб падрыхтоўцы да ўборкі а старшыня калгасаў імя Кірава — т. Сабалеўскі, «Барабыт» — т. Краўчак, імя Варашылава — т. Харчанка, «Кіць Лепіна» — т. Буднік, «Пролетары» — т. Васільевіч, «Большыя» — т. Валіўскі, імя Комінтэрна — т. Ановіч і старшынямі многіх іншых калгасаў. Ні адзін з іх не можа паказаць разлікі за азія тэрміны, з якімі сіламі, пры

якой расстаноўцы гэтых сіл будуць праведзены ўборачныя работы.

Некаторыя старшыні нават не магі адказаць, якую долю ўборачных работ павіны выканаць машыны МТС. У многіх калгасах усё лічыцца законены ўсталяваць, аніжаны нормы ўборачных работ, што, на сутнасці, з'яўляе кошт працы.

Год ад года сьпіраюць кішчы зніжаць не малую колькасць хлеба. Сур'ёзных працаў з гэтым алом у раёне няма і пера. За няпачатным выключэннем, складзія паміжнікамі не ачышчаны, не праэфектыўны. Калгасы не падрыхтаваны да суні ўраджай на вымак дакладнага назворя.

Работы калгасных ўборачных машынаў, інвентару і транспарту здава не закончаны. Нават да адрамантавання жывярак не прастасаваны зэрнаўлаўкі. У многіх калгасах уварыліся няправільныя практыка: за ремонт адказваюць спецыяльна вызначаны асобы і гэтым самым аніжана адказнасць а старшынь і бригадыраў.

Беласельскааб і яго дрысенскае аддзяленне працягваюць беспаламожнасць у забяспечанні калгасаў апамацамі для раўняў. Асабліва востра адчуваецца неахват частак рэзальнага апарата жывярак і касілак.

Дзі — відучая культура сельсаветаў падарай вытворчасці Дрысенскага раёна. З даўніх часоў у раёне правядзена мочка ільну. У мінулым годзе некаторы калгасы прапусцілі зямліны рассяян. Рассяян паказаву снае перавагі перад машынам; тэста атрымалася больш высокакачэсна. У гэтым годзе рассяян ішча больш вышесці мочку. Між тым, аб'ядоры адпаведных пашоўкаў для рассяня ільну сур'ёсна не падумалі. Не падрыхтавалі ў многіх калгасах і машыны і іраўнікі.

Райвыканкам (старшыня Гунаў) і райземдзел (загаліны Мажаўскі) падрыхтоўку да ўборкі ішчы на самабей. Што ў раёне відубра з падрыхтоўкай да ўборкі і арганізавалі барабы са стратамі, а гэтым азія і ў райкоме КП(б)В. Але пакуль далей слоў не пайду.

І. ШЛЯФЕР.

ПРАЦА НА СЕНАЎБОРЦЫ НЕ АРГАНІЗАВАНА

Не глядзячы на выключна спрыяючае назвор'е для сенаўборкі, апошняй прахадзіць у маёрскай адрозе вельмі марадна. На 25 чэрвеня скопана ўсяго 41 проц. плошчы натуральных лугоў, прычым каля 30 проц. скопанага сена ішча не зааставана. Такі рэзультат амаль месячнай работы на сенаўборцы. У сярэднім у кожную пашоўку ўборачна 6—7 проц. плана сенашарыня.

Такія «стопы» з'яўляюцца афія не адпаведнаючы. Яны ставяць пад пагрозу зааршэне сенаўборкі да пачатку ўборкі зэрнавых хлебоў.

Асабліва хронна справа з сенашарыням у Магдэўскім раёне. Тут на 25 чэрвеня скопана ўсяго 33 проц. натуральных лугоў. Прычына такога габэнага адставанія на сенаўборцы габэнага раёна акруці ў тым, што раёнае кіраўніцтва, у прыватнасці, райвыканкам і яго зямельны аддзел, гэты важнейшы ўчастак работы пусцілі на самабей. Старшыня райвыканкома т. Буякоў і загаліны райземдзелам Канчук «кіруюць» сенаўборкай цыркулярамі і пісьмовымі дырэктывамі. На месцах жа, непарадна ў калгасах, на лугах апы бываюць пелькі рэзка, і таму канкрэтнай дапамогі калгасам не аказваюць.

У значнай частцы калгасаў праца калгаснікаў на сенаўборачных работах не арганізавана як слэх. Узяць, к прыкладу, калгас імя Сталіна Кліскага сельсавета. Тут плошча натуральных лугоў складае каля 900 гектараў, а скопана і звазена ўсяго 240 гектараў. Калгаснікі гэтага калгаса працягваюць на сенаўборцы скопам, без узяцця дробнагумунай і індывідуальнай зэрнашарыня. Сама работа на луге, як правіла, пачынаецца не раней 10 гадзін раніцы і кан-

чаецца ў 8 гадзін вечара. Больш таго: у калгасе зусім не скарыстоўваюцца сенаксілі, хача ў калгасе няма бей, і плошча луга вельмі роўна.

У сельсаветах «Перамога», Якімавіцкага сельсавета, сенаўборка толькі пачалася, і гэта ў той час, калі натуральных лугоў у гэтым калгасе прыпаае больш 10 гектараў на кожную калгасніцкую гаспадарку.

Вялікая колькасць калгасных лугоў прылягае да берагоў прышчы. Сюды калгаснікі многіх калгасаў прыязджаюць на сенаўборку за 30 і больш кілометраў, арганізацыя тут калгасныя станы. Гэта акалічэсць стварае выключна спрыяючы ўмовы для разгортвання сярот калгаснікаў занятых на сенаўборцы, палітычна-масавай работы. Але ўсё била ў тым, што ніхто з раўняных кіраўніцтваў і калгасныя станы не адглядае. У выніку — сярот калгаснікаў ніякай масава-растлумачальнай работы не правядзена.

Не лепш справа з сенаўборкай і ў Даманавіцкім раёне. Там скопана натуральных лугоў ўсяго 45 проц. Трэба адзначыць, што ў гэтым раёне асабліва адстаюць а сенаўборкаю аднаасобнікі. Прычым, галоўным чынам на віне райземдзела, які да гэтага часу не назваў і аднаасобнікаў сенажыноў. У Сухавіцкім сельсаветае, напрыклад, аднаасобнікам на плане належыць 325 гектараў сенажыні, а паказана аднаасобнікам толькі 90 гектараў. Аднаасобнікі абываюць пароті райземдзела і райвыканкома, патрабуючы сенажыні, а ім адказваюць, што сенажыні больш няма. Між іншым, у лесах зэрнаўлаўка і мяхісвага азначэня ёсць сенажыні, якую раздза ляснай варты на сваёму погляду каму пашла.

ФРАЛОУ.

НА КАЛГАСНЫХ ПЧОЛАПАСЕКАХ

У калгасных пчолапасеках пачалася расенне. Праз 18—20 дзён наступіць галоўны мёдабор. Пчолы зробяць сваю вялікую работу ў нашымні ўраджайнасці кашонымі і ішч. культуру калгасных пчол.

Вялікую карысць, якую прыносіць пчала, добра разумеюць калгаснікі. У калгасе Совецкай Беларусі бей 4.400 пасек, а ў іх 79 тыс. пчоласій. У пачатку мінулага года налічвалася толькі тры тыс. пасек з колькасцю пчоласій у 64 тыс. сільч. Амаль така-ж колькасць пчоласій бей у асабным карыстанні нашых зямельных калгаснікаў. Слэта з калгасных пчолапасек працягвае калгаснікам 7 тысч пчаліных раў.

Добра развіццё пчалаводства ў Шклоўскім, Дзяржынскім, Копыльскім і раёне іншых раёнаў рэспублікі. Калгасы Дзяржынскага раёна імя 104 пасек, Копыльскага — 102, Шклоўскага — 89. У бліжэйшым гадзі тут і інш. аднаго калгаса бей буйнай пчолапасекі.

Але ў большасці раёнаў БССР пчалаводства зусім акалічэна, апы ішчаўе. Ворагі народу, які арудаваў у Паркамземе БССР, шлоўкі развіцці і гэтай галіны гаспадаркі.

Нават і зараз пераходзіць у раёне калгасных пчолапасек не лічыліся. У гэтым годзе трэба правесці ўсе пчоласекі і раёне іншых раёнаў рэспублікі. Калгасы Дзяржынскага раёна імя 104 пасек, Копыльскага — 102, Шклоўскага — 89. У бліжэйшым гадзі тут і інш. аднаго калгаса бей буйнай пчолапасекі.

Але ў большасці раёнаў БССР пчалаводства зусім акалічэна, апы ішчаўе. Ворагі народу, які арудаваў у Паркамземе БССР, шлоўкі развіцці і гэтай галіны гаспадаркі.

Нават і зараз пераходзіць у раёне калгасных пчолапасек не лічыліся. У гэтым годзе трэба правесці ўсе пчоласекі і раёне іншых раёнаў рэспублікі. Калгасы Дзяржынскага раёна імя 104 пасек, Копыльскага — 102, Шклоўскага — 89. У бліжэйшым гадзі тут і інш. аднаго калгаса бей буйнай пчолапасекі.

Ам. ЛОСЬ.

СТАХАНАЎЦЫ СЕНАЎБОРКІ

Сойгас «Усехі» (Чэрвеньскі раён) скаціў і ўраў першы 50 гектар сенажыні. Да першых дні ўборкі многія калгасы пачалі стыханаўскія метаны работ: Дубоўскі іналі пры норме 0,40 гектара скопвае — 1—1,15 гектара, выканаваны заданне на 200—275 проц., Рамановіч Ігнат скопвае 1—1,24 гектара, выканаваны заданне на 200—300 проц., Аляхавіч Матвей — на 200 проц. На аграбаванні і стагаванні сена Касперскі В. Мацішоўскі Марыя, Практоўскі Алякс. Паканопіч Алякс. Сенька Яніна выканавалі норму на 200 проц.

ДУБОВСКІ, МАКСІМОВІЧ.

У АРЦЕЛІ СПАТРЫ

Стружка спецыяльным гоблем апрадоўвае гадзі асінавы брусок. З-пад гобля вырываюцца доўгія вуаіны стружкі. Імн зываюцца акуратнымі жумікамі і вышываюцца на дзверы або на перакладных сунішчы. Вышываюцца, асцяліваючы белані, стружкі забірае тхакі прх. Тут ставіць дзясцік варштатаў, на якіх жагчыны тхуп з гэтых асінавых стружка рэзастайныя — простыя і ўзорныя, белыя і афарбаваныя—палотны. Так атрымаюцца спатры,—матэрыял, з якога робіцца прыгожыя летнія кашалонны, калі, шубейкі.

Глуская арцель спатры мае сваю гісторыю. У гадзі ішчырылістайнай вайны дробны ганляр Кушнер апазычыў ад немцаў секрет вырабу спатры. Кушнер асноваў уласную майстэрню, у якую прымаў рабочых з умовай, каб яны нікому не перадавалі сунісці вытворчасі прапаса. Майстэрня Кушнера праіснавала да 1927 года, пакуль некалькі рабочых не арганізавалі самі арцель на калектывным пачатках.

Арцель спатры спора разраслася і перацягнула сабой невялікую фабрыку з трыма пахамі—цыркулярным, стружальным і тхакім, уласнай электрастанцыяй, вялікай паласоўнай гаспадаркай і нават з уласным локам адпачынку для стаханаўцаў. У арцелі знята каля 600 рабочых. Арцель атрымае аказкі з усіх каліпоў Совецкага Саюза — з Масквы, Ленінграда, Кіева, Харкава, Тбілісі, Сібіры, Закаўчаччы на спатры так мого, што прыхадзіцца адмаўляць многім з-за перагружанасці.

Пра шырыню вытворчасці сведчыць некалькі ліб. Прадукцыя арцелі за 1936 год перавысіла паўтара мільёна рублёў. У гэтым годзе арцель дасць прадукцыі больш чым на два мільёны рублёў.

Непрыкметнае, на першы погляд, прадпрыемства, рэзка галіна вытворчасці, атрымала сааб шырокае развіццё. У арцелі працую пераважна большасць рабочых, што прыйшлі з калгасаў і бейсак. З імі правядзена даволі вялікая культурная работа. Ёсць камсамольская арганізацыя. Шырока разгорнута сацыялістычнае спарбаванне. І тут, як на ўсіх участках нашата сацыялістычнага будаўніцтва, на работе выхоўваюцца новыя людзі, аднак вялікай ролі і ўдзячыць ёй за пчаслае жыццё.

Т. Х.

БЕСПРЫТУЛЬНЫ ГАРАДСКІ ТЭАТР

Не так даўно былі выкрыты алачыныя сярпакі дырэктара Аршанскага тэатра Есіпавіча і яго намесніка Спірыдонава. За час свайго «гаспадарання» яны расстрацілі 33 тыс. рублёў дзяржаўных сярпакі, канчаткова разбабарылі і распахнулі тэатральную маёмасць. Тэатр быў ператворан у прахочны двор і месца п'янак. Амаль усю аіму тэатр нічога не даў нарэшце гадзі насельніцтва. Ні адна трупа не хацела асць слыць.

З таго часу правідаю калі чатырох месцаў. Губернэр наачыў новага дырэктара тэатра, т. Фармана. Але Фарман зарэаваў: «Больш дырэктарам тэатра працаваць не буду», і сараўдым так. «За апошні час у тэатры былі палажаны гаспадаркі тхот тэатральных калектываў і дадзена некалькі канцэртаў. Але далейшыя планы работы тэатра раабавіваюцца ўшчыт. Аказана, усё база ў тым, што тэатр не мае грошай не толькі для аплаты арыштэра, а нават на зарплату сваім супрацоўнікам. Дырэктар беге з кабінета ў кабінет раўняных кіраўнікоў за дапамогаю, але справа — ні з месца.

Далейшае іспаванне тэатра паставіла пад пагрозу. Ад раўняных кіраўнікоў дават нехта дабца лататы да сінхталаў 125—150 рублёў. Нічым іншым, як толькі прамым ішчаваннем патрб насельніцтва горада і вельякай культурна-выхадучай ролі тэатра можна вытлумачыць палобныя адносіны.

У сувязі з гэтым устае другое злобадзінае пытанне: чаму да гэтага часу ў Оршы не арганізаван калгасна-сойгасны тэатр? Узяць, к прыкладу, такія гарады, як Слуці, Палацк, Маазір і інш. Імн значна меншшы па насельніцтве, аніж тэр арганізаваны свае соўгасна-калгасныя тэатры. На вялікі жалю, у Оршы аб гэтым нават і марыць ніхто не жадае, а магчымасці для гэтага ў нас ёсць больш, чым у астаўшых гарадах.

Аршанскія раўняны арганізацыі павіны вярнуць аказівацца тэатрам, зварнуць самую сур'ёзную ўвагу на культурнае абслугоўванне насельніцтва.

Н. ВУКАУ.

У ПІОНЕРСКІМ ЛАГЕРЫ

Улева ад шляху Віцебск—Орша ў прыгожай маёнаспі размяшчаюцца піонерскі лагер імя Клары Цэткін. Тут добра апазычыў вуці піонерскі 4-й поўнай сярэняй школы і зэні рабочых фабрыкі імя Клары Цэткін. Чутны асёбны азоніты галасы дзяцей. Зары яны сабраліся ля вярот лагера, вельяна сустракаюць дарагіх гасей — бацькоў, сваякоў, прыяцеляў і знаёмых.

Стройнымі радамі выстраіліся піонеры на лядыш. Начальнік лагера вітае гасей, расказвае аб жыцці лагера. Але гэты лагераны буні сёння не з'яўляюцца цотрам узаті. Піонеры ўжо хаваліся аб прыезде ў Совецкі Саюз баскскіх дзяцей. Банкі іх гасейна амагопа на Фронтх Іспаніі за саваду і незалежнасць свайі краіны. Многія з іх ірэхомі палі ў барбелы супроць крывавак Фашыстаў.

Учнёе піонерскае «ура» разлазла ў гонар маленічых грамадзян Іспанскай рэспублікі, знойшоўшых у Совецкім Саюзе сваю другую радзіму. Шматлікім хорам дзеці віталі сваіх іспанскіх братоў і сёстраў.

— Піонерскае «ура» баскскім дзецям!

— Герачае прывітанне герачімаму іспанскаму паходу!

— Няхай жыць родны бацька ўсіх прыгнечаных вялікі Сталін!

Пастае ўрачавата мілута паліпныя слуга. Павольна, пад тукі баявога «ішчаваньня», піонеры сляд узямаецца ўсё вышэй і вышэй.

Лагераны дзень закончыўся самазайнасцю піонераў. Да пазняга вечара дзеці веселіся, танцавалі, распявалі сзае любімыя песні аб вялікім Сталіне, які даў ім радаснае, шчаслівае дзяцінства.

У гэты-ж вечар у лагера імя Шміта, размяшчалага на тэрыторыі Старасельскага сельсавета, піонеры віцебскіх школ радасна адзначалі зварот у Маскву адважных зававаўшых Паўночнага полюса. У п'яне, пасляным на ім тав. Шміта, піонеры перадаюць герачае прывітанне кіраўніку экспедыцыі, чыя ім поспехі лагера, і яго героіям паленікам, абяцваюць добра адпачынаць і добра вучыцца, каб быць дастойнымі сынамі любімай радзімы.

Ам. ЗАРУБЕЖНЫ.

ПРА ПАСТАНОЎКУ ЗУБАЎРАЧЭВНАЙ СПРАВЫ

Зубное пратэаванне ў пераажнай частцы рэспублікі паставіла в руг вондрна. Да апошняга часу толькі ў Менску і ў Гомелі вырашана пытанне аб вырабу адпаведных, медыцынскіх дагупшчальных пратэаў з неіржавячотэй сталі. У іншых гарадах у лепшым выпадку пратэаў вырабляюцца са стандартных сталёных зубоў. Частей робіцца храмраваны пратэаў, якія ні ў якім выпадку не могуць лічыцца адпаведнымі. А што робіцца крыху далей ад вялікіх гарадоў?..

Прагаваннем займаюцца людзі без усялякай медыцынскага звання і адукацыі, а часта — зусім непісьменныя.

У некаторай ступені ішча ішчу прыватная практыка. Арганізацыя сталёкалейных не па плячу такім адзіноткам і імн вырабляюць медыцынскі шпалы пратэаў. Аднак, ніхто за гэтым не наглядае, не кантралюе, не ўказвае. Раўняны аддзелы аховы здароўя на месцах паступаюць кожны на сваёму глежанню. Неабходна гэтай стур'ёзна заняцца. Трэба напярэдаць насельніцтва аб шкочнасці такіх пратэаў і забараніць палобныя «прагаванні» калектыв людзей. Патрэбна арганізаваць сталёкалейныя ва ўсіх буйных пунктах БССР.

Не кланіюцца Наркамат аховы здароўя

раўя аб падрыхтоўцы кадраў: БССР гатуюць не мае стамадалагічна інстытута, што на многія гадзі пазбаўда рэспубліку кваліфікаваных стамадалогаў.

Мясная зубаврачэбная школа, якая рыхтуе зубных урачоў з сярэняй медыцынскай адукацыяй, дрэнна арганізуе вытворчую практыку студэнтаў. Практыканты, прыязджаючы на перыферыю, часта трапляюць пад кіраўніцтва зусім некаваліфікаваных работнікаў. Практычны стаж паліён былі арганізаван пры шлозе або пры буйных установах пад кіраўніцтвам адпаведных спецыялістаў.

Ужо час перакваліфікаваць старых зубных урачоў. Для іх неабходна арганізаваць кароткатэрміновыя курсы. Гомель воль паўтара года ўжо дабіваецца правы арганізаваць у сабе такіх курсоў.

Неадрацовага піскаў аб гэтым у Наркамат аховы здароўя БССР, але ўсё беаразультатна.

Дрэнна паставіла ў БССР і стадынарная стамадалагічная дапамога, а не неабходна арганізаваць ва ўсіх буйных пунктах.

Д-р М. В. КАГАНОВІЧ.

Граф. Ф. А. АНДРЭУ

НОВЫЯ МІНЭРАЛЬНЫЯ КРЫНІЦЫ БССР

Да Кастрычніцкай рэвалюцыі на тэрыторыі Беларусі вітнілі ў вялікай колькасці ўсялякія «слабыя» крыніцы, крыніцы з «свайтой» вадой, якія прыносілі не мала прыбытку нашам і некаторым прадпрыемствам памешчыкам. Стараўся логены аб пудатарных уласцівасцях такіх крыніц. Каля іх баваліся вапніцы. У вядомыя дні года там наладжвалася ўрачыстыя богаслужэнні, якія аўдзіліся свайго роду «камуніям» за павелічэнне прыбытку парохінікаў. І ўсё гэта разгалінае сістэма ўваўдла сабою сундэнае ашуканства, абдурванне няшчасных хворых, эксплуатацыю цемры і неувітна, нацямлівае і рэаііі.

Мне ўдалося сабраць зейдары пераказ гэтых «слабых» і «свайтых» крыніц, і ні ў адным выпадку вада не аказалася лядчыбай. У некаторых выпадках у вадзе мейса сапраўды сервадарод ці кухонная соль, але яны паходзілі з гіючых аргірычных матэрыялаў або ўзбагачаліся змывам у крыніцы адкідаў жывымі ці людзей (мачы, яка ўтварылівае, як вадка, кухонную соль). У некаторых крыніцах такога роду мелася ў большай ці меншай колькасці жалеза, не малючы ў гэтых умовах вялікага лядчыбага значэння.

Шлава адзначыць, што ў лагоні за нажывай у шпеліскачых-газах мінулага стагоддзя ў Бароўшчыне арганізавалі сапраўдны курорт. Напільну хворых быў пастаўкі вялікі, што яны не ажанічаліся ў тхот саянаторных парусках «курортаў» меўся вынам буйным на 16 выні. І на «сезон» прыязджалі ўрачы-курортнікі. Тут

«лядчылі» валаўшчыны, рэўматыкі сі-філітыкі, хларэтычныя, паралічыны і хворыя з каўтунамі, жаючы хваробі ішчаваньня і ішч. Азіяк, усё хімічна ааналіз гэтых воў не далі ніякіх лядных адлічэння іх да мінеральных воў. У Бароўшчына функцыянуе і зараз толькі як добрай кліматычнага станыч.

Толькі пасля Кастрычніцкай рэвалюцыі, калі пачалася паглядэнае вучучэнне і ашуканне натуральных багаццяў краіны, у мэтах паліцыя індустрыі рэспублікі, былі знойдзены сапраўдны лядчыбы фактары прыроды ў БССР. І ўжо зараз мы валодаем каштоўнейшымі курортнымі багаццямі, не Іаваўшымі, а сапраўдымі, лядчыбы каштоўнасці якіх утвараюць і навукова і практычна. Парэка ўлада ігнаравала лядчыбы торфаразкі Беларусі, не глядзячы на тое, што торфачаленне не было і ў той час навіной і прымянялася ў раздэ зямельных курортаў.

Зараз мы абсалюта большасць адлежэй лядчыбы торфаразкі і сапраўдныя БССР, вывучылі іх фізіка-хімічны ўласцівасці, а ДЗІФОН і Барушскае бальнеалагічнае лядчыбына шырока скарыстоўваюць іх для лядчыбы. Няважна дотар С. Б. Захарав праставіла вельмі добрую кліматычную працу аб лядчыбых уласцівасцях нашых торфаразкі, вучучаных ёў у ДЗІФОН.

Неабходна адзначыць, што многія беларускія торфаразкі выназавана высокімі ўласцівасцямі, якія набліжаюць іх да прыслушаных лядчыбых травей і могуць прыстаць апошніх прымяняцца ў севежым.

неперааправаным выглядае (тады як амаць усюды торфаразкі перад прымяненнем павіны папярэжана доўгай пераапрацоўкай). Усё гэта дае паставы лічыць, што ў БССР павіны былі арганізаваны торфаразныя курорт, які зножа абслугоўваць не толькі хворых нашай рэспублікі, але і іншых абласцей і рэспублікі СССР.

У 1936 г. ў Барушцы, на базе актывітай ішча ў 1927 г. мінеральнай садынай вадзі, арганізавана бальнеалагічная лядчыбына. Вялікая на саставу да мінеральных крыніц Старой Русы, гэта ваза ішчч прымяняцца з поспехам пры рэўматызме, захаванні рухавага апарата, перыферычных нерваў і ішч. Каб павысіць лядчыбы афект, прымяняюцца і камбінаваны метал лядчыбы мінеральнай вадзі і торфаразкі. У мэтах скарыстання гэтай вадзі для захавраваных на дзямельных шляхі і некаторых іншых хвароб у Барушцы можна арганізаваць натуральны інгалаторыі, пабудаваны шыраішчы.

Агульным гаспалячынам даваць, якія дачынаць званоскага пласта, з галыбіні адога атрымана бабарушска мінеральна вадзі, гаворыць, што ў перах Беларусі вельмі вельянае геахімічнае поле садынай мінеральнай вадзі, і тут могом ўскрыць бурным шматлікія крыніцы садынай мінеральнай вадзі рознай канцэнтрацыі.

Хача гаспалячына будова галыбіны пластаў БССР пакуль яшча не праведзена, але на

